

8. SINIF

T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük

3. Ünite

Millî Bir Destan: Ya İstiklal Ya Ölüm!

1. Mustafa Kemal, taarruz için ordunun yanı sıra kamuoyunu ve meclisi de hazırlamaya önem verdi. Bu amaçla halka dağıtılacak bildirileri kaleme aldı. Bazı milletvekilleri taarruzun bir an önce yapılmasını istemekteydi. Mustafa Kemal bu milletvekillerini “Ordumuzun kararı, taarruzdur. Fakat bu taarruzu erteliyoruz. Sebebi, hazırlığımızı tamamen ikmale biraz daha zaman lazımdır. Yarım hazırlıkla, yarım tedbirle yapılacak taarruz hiç taarruz etmemekten daha fenadır.” sözleriyle yatıştırdı. Bu gelişmeler doğrultusunda ordu, 1922 yılının yaz aylarına doğru taarruza hazır hâle gelmişti.

Buna göre Mustafa Kemal’in taarruzu ertelemesinin sebebi nedir?

- A) Milletvekillerinin isteklerini yerine getirmek
- B) Savunma savaşı yapmak
- C) Taarruzu yaz aylarında yapmak
- D) Ordunun eksiklerini tamamlamak

2. 1927 yılında başkent Ankara’da Türk halkının katkılarıyla Kurtuluş Savaşı anısına “Zafer Anıtı” yaptırılmıştır. Atatürk, anıtta asker kıyafetleri içinde Sakarya isimli atının üzerinde gösterilmiştir. Anıtın dört yanında taş kaideler üzerinde bronz dökümden üç figür bulunmaktadır. Bunlardan ikisinde ülkesini koruyup gözeten Mehmetçik, diğerinde ise cepheye silah ve cephane taşıyan Türk kadını tasvir edilmiştir.

Buna göre Zafer Anıtı’nda Kurtuluş Savaşı ile ilgili aşağıdakilerden hangisi anlatılmak istenmiştir?

- A) Türkiye’deki siyasal gelişmeler
- B) Milli egemenliğin önemi
- C) Milli birlik ve beraberlik
- D) Yurtta ve dünyada barış

3. Kazım Karabekir Paşa, Gümrü Antlaşması ile ilgili olarak şunları söylemiştir: “Ermenilerin Sevr Antlaşması’ndaki imzalarını geri aldık.”

Kazım Karabekir Paşa bu sözüyle aşağıdakilerden hangisini anlatmak istemiştir?

- A) Sevr Antlaşması Ermeni Hükûmeti tarafından geçersiz sayılmıştır.
- B) Doğu Anadolu’da iki yeni devletin kurulmasına karar verilmiştir.
- C) Ermeni Hükûmeti, Sevr Antlaşması’nın yeniden düzenlenmesini istemiştir.
- D) İtilaf Devletleri Sevr Antlaşması’nı yok saymışlardır.

4. Wilson İlkeleri’ne göre Osmanlı Devleti’nin Türklerin çoğunlukta olduğu bölgelerine kesin egemenlik hakkı tanınacak, Türk olmayan milletlere de kendi kendini yönetme hakkı verilecekti. Ancak İngilizlerden destek alan Yunan askerleri 15 Mayıs 1919’da İzmir’e çıkarma yaptılar ve İzmir’i işgal ettiler. İşgalden sonra Yunanistan’dan İzmir’e gemilerle Rum göçmenleri taşıdılar.

Buna göre Yunanlıların İzmir’e Rum göçmenleri taşıma amacı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Savaş tazminatı almak
- B) Ekonomiyi canlandırmak
- C) Halkın güvenliğini sağlamak
- D) İzmir’de çoğunluğu sağlamak

5. “Memleketimizi gerçek hedefe ulaştırmak için iki orduya ihtiyaç vardır: Biri vatanın hayatını kurtaran asker ordusu, diğeri milletin geleceğini yoğuran irfan ordusu.”

Mustafa Kemal’in, bu sözüyle;

- I. Askerî güç,
- II. Eğitim,
- III. Siyaset

unsurlarından hangilerine önem verdiği söylenebilir?

- A) Yalnız I B) I ve II C) II ve III D) I, II ve III

6. Sakarya Savaşı, sadece cephede değil cephe gerisinde de bütün şiddetiyle devam ediyordu. Ankara’da bütün imkânlar seferber edilmiş, herkes vatan için yollara düşmüştü. Kadınından erkeğine, yaşlısından gencine herkes bu savaşın içindeydi.

Bu metinden hareketle Sakarya Savaşı ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Vatanseverlik duygusu ön plana çıkmıştır.
- B) Sadece ordu değil millet de savaşmıştır.
- C) Topyekûn mücadele edilmiştir.
- D) Millî Mücadele sona ermiştir.

7. “Şimdiye kadar uygulanan eğitim ve öğretim yöntemlerinin, milletimizin gerilemesinde en önemli nedenlerden biri olduğu kanaatindeyim. Onun için bir millî eğitim programından söz ederken eski devirlerdeki hurafelerden, yaradılışımıza hiç de uymayan yabancı fikirlerden, Doğu’dan ve Batı’dan gelen etkilerden tamamen uzak, millî ve tarihî yapımıza uygun bir kültürü kastediyorum. Çünkü millî dehanın gerçek gelişmesi ancak böyle bir kültürle sağlanabilecektir.”

Mustafa Kemal’in 1921’de Maarif Kongresi’nde yaptığı bu konuşmadan,

- I. Geri kalışın nedeni olarak eğitim programlarını göstermiştir.
- II. Eğitim programlarında farklı toplumların taklit edilmesine karşı çıkmıştır.
- III. Gelişmenin ancak millî kültüre uygun bir eğitim programıyla mümkün olabileceğini düşünmüştür.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I B) I ve II C) II ve III D) I, II ve III

8. “Her safhasıyla düşünülmüş, hazırlanmış, idare edilmiş ve zaferle sonuçlandırılmış olan bu harekât; Türk ordusunun, Türk subay ve komuta heyetinin yüksek kudret ve kahramanlığını tarihe bir kere daha yazdıran muazzam bir eserdir...”

Mustafa Kemal’in, Büyük Taarruz’un önemini ifade ettiği bu sözlerinden aşağıdakilerin hangisi çıkarılamaz?

- A) Büyük Taarruz başarıyla neticelendirilmiştir.
- B) Yunanlılara karşı büyük bir savunma savaşı verilmiştir.
- C) Harekât planı hazırlanırken her detay gözden geçirilmiştir.
- D) Türk ordusu daha önce de böyle kahramanlıklar göstermiştir.

9. Lozan Barış Antlaşması'na göre Ege adalarından Gökçeada, Bozcaada ve Tavşan Adaları Türkiye'ye; Limni, Semadirek, Midilli, Sakız, Sisam ve Nikerya adaları ise Yunanistan'a bırakılacaktı. Fakat Türkiye antlaşmaya Yunanistan'ın bu adalarda deniz üssü kuramayacağına dair bir madde ekletmiştir.

Türkiye bu maddeyi antlaşmaya ekleterek,

- I. Ege Adalarını silahsızlandırmayı
- II. Diplomatik ilişkileri geliştirmeyi
- III. Sınırlarını güvence altına almayı

amaçlarından hangilerini hedeflemiştir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve III D) I, II ve III

10.

1935 Milletvekili Seçimlerinde Vatandaşlar Oy Kullanırken

Bu fotoğraf dikkate alındığında Cumhuriyetin ilk yılları için,

- I. Türk kadınına seçme hakkının verildiği
- II. Ülke yönetiminde halkın söz sahibi olduğu
- III. Tek dereceli seçim sisteminin uygulandığı

yargılarından hangileri çıkarılamaz?

- A) Yalnız I B) Yalnız III C) I ve II D) II ve III

11. Aşağıda Yakup Kadri Karaosmanoğlu'nun "Yaban" adlı eserinden alınan bazı bölümler verilmiştir:

"... Onlara İstanbul'un dört devletin askerî işgali altında olduğunu, İzmir'in ta Bursa'ya kadar Yunanlılar tarafından istila edildiğini, Adana'dan Fransızların henüz el çekmediğini, Urfa'da, Antep'te kanlı olayların cereyan etmekte olduğunu haber veriyor, her birinin yüzüne ayrı ayrı bakıyordum.

... İstanbul'da ne padişahın ne devletin ne hükûmetin itibarı kaldı. Yüzbaşı rütbesinde yabancı subaylar, sadrazamlara emir veriyor, padişaha filan adamı filan yere tayin et diye akıl veriyor. Memleketin büyüklerini, akıllı adamlarını Malta Adası'na sürdüler. Kimseye göz açtırmıyor, söz söyletmiyorlar..."

Yukarıdaki metinden hareketle,

- I. Yunanlılar ve Fransızlar Anadolu'da işgal faaliyetlerinde bulunmuştur.
- II. Toplumdaki aydın insanlar İtilaf Devletleri tarafından baskıya maruz kalmıştır.
- III. Osmanlı Devleti'nin otoritesi sarsılmıştır.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) II ve III D) I, II ve III

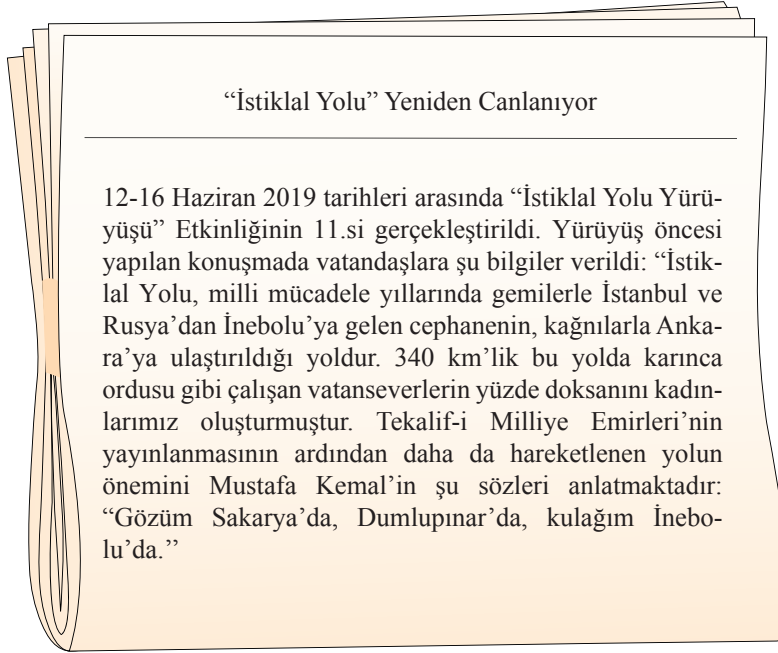
12. Aşağıda İsmet Bey'in Doğu Cephesi'nde kazanılan zaferden sonra Kâzım Karabekir Paşa'ya yazdığı mektuba yer verilmiştir:

Bu mektuba göre aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

- A) Kazanılan zafer ile Milli Mücadele tamamlanmıştır.
- B) Kâzım Karabekir Paşa'nın askerî rütbesi yükselmiştir.
- C) Doğu'daki zafer kurtuluş mücadelesine umut olmuştur.
- D) Elde edilen başarının sonucunda Yunanlılar geri çekilmiştir.

13.

Yukarıda verilen gazete haberinden hareketle aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Halk birlik ve beraberlik içinde hareket etmiştir.
- B) İstanbul Hükümeti ile Türk halkı güç birliği yapmıştır.
- C) Türk kadını cephe gerisinde önemli işler başarmıştır.
- D) Cephe gerisindeki çalışmalar, cephedeki kadar önemli görülmemiştir.

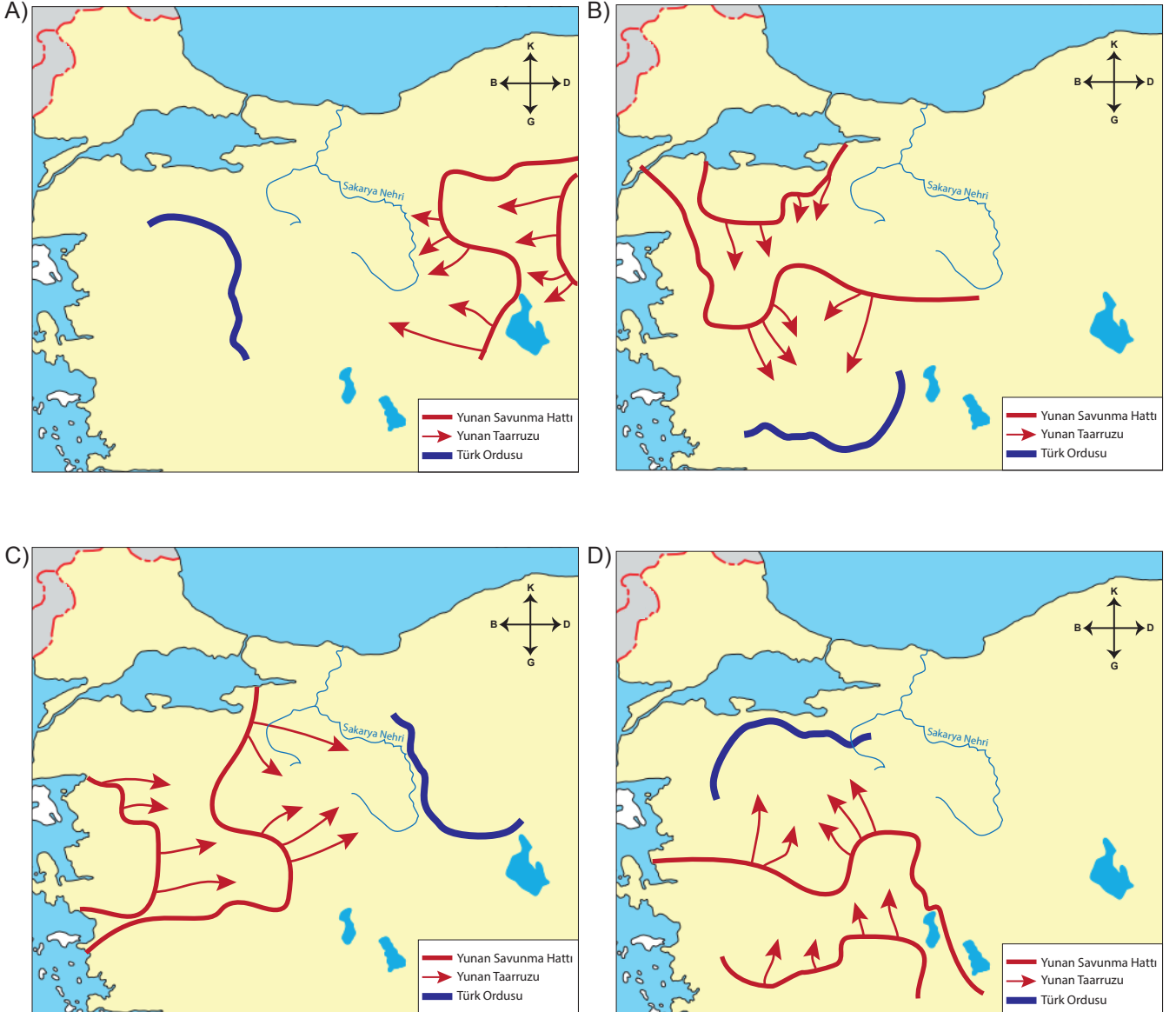
14. Aşağıda, halk tarafından kendilerine “Onikiler” adı verilen bir grup vatanseverin Fransız işgal komutanına gönderdiği uyarı mektubundan bir bölüm verilmiştir.

“...Biz Onikiler; şehirli ve köylü, Türk ve Kürt, yerleşik ve göçebe bütün Urfa halkının hislerine tercümanız. Bizi esir alamazsınız. Alsanız bile bu mücadeleyi durduramazsınız...”

Bu metne göre aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Düzenli orduya katılım sağlanacağına
B) Onikiler’in Batı illerinden destek aldığına
C) Millî Mücadele’nin başarıya ulaşacağına
D) Onikiler’in Urfa halkını temsil ettiğine
15. Sakarya Savaşı’ndan önce Türk ordusu, Kütahya-Eskişehir Savaşları’ndaki kayıp sayısını azaltmak, ihtiyaçlarını gidermek, zaman kazanmak ve savunma için daha elverişli koşullar sağlamak üzere, Sakarya Nehri’nin doğusuna çekilmiştir.

Buna göre aşağıdaki haritalardan hangisi Sakarya Savaşı’ndan önce Türk ve Yunan ordusunun durumunu göstermektedir?

I. Durum

I. İnönü Zaferi'nden sonra İtilaf Devletleri Londra'da toplanan barış konferansına TBMM heyeti ile beraber İstanbul Hükümeti'ni de davet ettiler. Ancak konferansta İstanbul Hükümeti adına söz alan Tevfik Paşa "Ben sözü Türk milletinin hakiki temsilcisi olan TBMM delegesine bırakıyorum." diyerek İtilaf Devletleri'nin Türk tarafını ikiye bölme planlarını sonuçsuz bıraktı.

II. Durum

Lozan'da yapılacak barış görüşmelerine İtilaf Devletleri TBMM ile beraber İstanbul Hükümeti'ni de davet edince TBMM 1 Kasım 1922'de aldığı kararla saltanatı kaldırdı. Lozan görüşmelerinde de Türk halkını TBMM temsil etti. Böylece İtilaf Devletleri'nin Türk tarafını ikiye bölme ve Sevr Antlaşması'nı kısmen de olsa Türklere kabul ettirme planları sonuçsuz kaldı.

Verilen durumlar birlikte değerlendirildiğinde aşağıdaki yargılardan hangisi çıkarılamaz?

- A) TBMM Misakımillî hedeflerini taviz vermeden gerçekleştirmiştir.
- B) Ulusal bağımsızlık ve ulusal egemenlik mücadelesi birlikte yürütülmüştür.
- C) İtilaf Devletleri farklı zamanlarda benzer politikaları uygulamak istemiştir.
- D) TBMM Türk halkının tek temsilcisi olduğunu göstermiştir.

17. Türkiye, Lozan Konferansı'nda birtakım isteklerde bulunmuştur. Bu istekler şunlardır:

- Kapitülasyonlar ve Düyun-u Umumiye İdaresinin kaldırılması
- İstanbul'un ve Boğazların boşaltılması
- Musul ve Kerkük'ün Türkiye'ye bağlanması
- Yunanistan'ın tazminat ödemesi

Türkiye'nin bu isteklerle aşağıdakilerden hangisini amaçladığı söylenemez?

- A) Savaşın neden olduğu ekonomik zararı telafi etmeyi
- B) Ekonomik bağımlılığın ortadan kaldırılmasını
- C) Toprak bütünlüğünün sağlanmasını
- D) Mevcut sınırlarını genişletmeyi

18. Sovyetler Birliği ile TBMM Hükümeti arasında imzalanan Moskova Antlaşması'na göre,

- Uluslar kendi geleceğine kendisi karar verecektir.
- Sovyetler Birliği, kapitülasyonların kaldırıldığını kabul edecektir.
- Taraflardan birinin tanımadığı uluslararası bir antlaşmayı diğeri de tanımayacaktır.

Buna göre TBMM Hükümeti ile ilgili,

- I. Uluslararası diplomaside Sovyetler Birliği ile ortak hareket etmeyi kabul etmiştir.
- II. Ekonomik bağımsızlık yolunda önemli bir adım atılmasını sağlamıştır.
- III. Sovyetler Birliği'nin iç işlerine karışmamayı taahhüt etmiştir.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I
- B) I ve II
- C) II ve III
- D) I, II ve III

19. Osmanlının son dönemlerinde Avrupa devletleri birçok bahane ile devletin iç işlerine müdahale etmişlerdir. TBMM He-yeti, Lozan Barış Antlaşması'nda alınacak kararlarla, yeni kurulan Türk devletinin iç işlerine müdahalede bulunulmasını engellemeye çalışmıştır.

Lozan Antlaşması'nın aşağıdaki maddelerinden hangisi bu doğrultuda alınan kararlardan biri değildir?

- A) Kapitülasyonlar kaldırılacaktır.
- B) Düyun-u Umumiye Teşkilatı kaldırılacaktır.
- C) Anadolu'daki bütün gayrimüslimler Türk vatandaşı kabul edilecektir.
- D) Boğazlar "Uluslararası Boğazlar Komisyonu" tarafından yönetilecektir.

20. 1 Mart 1921 tarihinde Türkiye ile Afganistan arasında imzalanan dostluk anlaşmasına göre Türkiye Afganistan'ın bağımsızlığını tanımış ve taraflar Doğu uluslarının bağımsızlığını onaylamıştır. Ayrıca taraflardan birine emperyalist güçlerce yapılacak saldırıya karşı ortak tepki verileceği, taraflardan birine düşman olan devletlerle anlaşma imzalanmayacağı ve herhangi bir devletle anlaşma yapmadan önce tarafların birbirlerine bilgi vereceği vurgulanmıştır.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi dostluk antlaşmasının hedeflerinden biri değildir?

- A) Sömürgeciliğe karşı ortak bir tavır almak
- B) İç politikadaki sorunları çözüme kavuşturmak
- C) İş birliğine dayalı bir yaklaşım ortaya koymak
- D) Taraf devletlerin bağımsızlık mücadelesini desteklemek

21. Maarif Kongresi 16-21 Temmuz 1921 tarihleri arasında askeri, siyasi ve ekonomik alanlarda pek çok sorunla baş edil-meye çalışılan bir süreçte toplanmıştır. Dönemin Maarif Vekili Hamdullah Suphi (Tanrıöver) Meclis'te yaptığı konuşma-da, kongreye katılacak delegeler için iki bin lira bütçe kullanıldığı, üç dört delegenin birlikte seyahat ettiği durumlarda yol giderlerinin karşılandığı, konaklama giderlerine ise karışılmadığı bilgisini vermiştir.

Buna göre;

- I. Eğitim konusuna önem verildiği,
- II. Kongrenin zor şartlar altında toplandığı,
- III. Kongreye yönelik tasarruf önlemlerinin alındığı,

ifadelerinden hangilerine ulaşılabilir?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) I, II ve III

22. Millî Mücadele Dönemi'nde Antep, Urfa ve Maraş; Fransızlar ve Fransızların silahlandığı Ermeniler tarafından işgal edilmiştir. Düzenli bir ordu bulunmadığı için Güney Cephesi'nde Kuvâ-yı Millîye birlikleri işgallere karşı direnmiştir.

Buna göre Güney Cephesi ile ilgili,

- I. Bölgesel direniş güçlerinin etkili olduğu
- II. Kuvâ-yı Millîye'nin işgallere son verdiği
- III. Fransızların azınlıklar ile iş birliği yaptığı

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız III
- B) I ve II
- C) I ve III
- D) I, II ve III

23. Kütahya-Eskişehir Savaşları'nda mağlup olan Türk ordusu Sakarya Irmağı'nın doğusuna çekilince Türk ordusunun savaşı kaybedeceği yönünde TBMM'de büyük tartışmalar yaşanmıştır. Bunun üzerine başarıdan emin ve kararlı olan Mustafa Kemal tüm sorumluluğu ve yetkiyi üzerine almıştır. Sakarya Meydan Muharebesi öncesi Tekâlîf-i Milliye Emirleri yayınlanmıştır. Buna karşılık Türk halkı maddi manevi tüm imkânları ile ordusunun yanında yer almıştır.

Buna göre;

- I. Tekâlîf-i Millîye Emirleri ile ordunun ihtiyaçları halk tarafından karşılanmıştır.
- II. Türk halkı millî birlik ve beraberlik anlayışı içinde hareket etmiştir.
- III. TBMM'de Millî Mücadele'nin başarıya ulaşip ulaşmayacağına yönelik farklı görüşler vardır.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I B) I ve II C) II ve III D) I, II ve III

24. İtilaf Devletleri I. İnönü Savaşı'ndan sonra toplanacak olan Londra Konferansı'na Osmanlı Hükûmetinin yanında TBMM Hükûmetini de çağırmıştır. Bu konferansa Osmanlı Hükûmeti adına Tefvik Paşa, TBMM Hükûmeti adına Bekir Sami Bey katılmıştır. Konferansta söz sırası Tefvik Paşa'ya geldiğinde "Ben sözü Türk milletinin hakiki temsilcisi olan TBMM delegesine bırakıyorum." demiştir.

Tefvik Paşa bu sözü ile İtilaf Devletleri'nin hangi amacını boşa çıkarmıştır?

- A) Anadolu topraklarını işgale başlama
B) Türk delegeler arasında ikilik çıkarma
C) Düzenli ordunun kurulmasını engelleme
D) Türk milletini Millî Mücadele'den vazgeçirme

25. 16 Mart 1921'de TBMM Hükûmeti ile Sovyetler Birliği arasında imzalanan Moskova Dostluk Antlaşması'na göre doğu sınırı büyük ölçüde çizilmiş; Batum, Misakımillî sınırları içerisinde olmasına rağmen Gürcistan'a bırakılmıştır. Ayrıca taraflar, bu antlaşma sonrasında uluslararası ilişkilerde birbirlerine zarar verecek faaliyetlerde bulunmayacaklarını kararlaştırmışlardır. Bunun yanında Sovyet yönetimi kapitülasyonların kaldırdığını kabul etmiş ve Osmanlı Devleti ile Çarlık Rusya arasında yapılan bütün antlaşmaların geçersiz olduğu ilan edilmiştir.

Buna göre Moskova Antlaşması ile ilgili,

- I. Misakımillî'den taviz verilmiştir.
- II. Ekonomik bağımsızlığa katkı sağlanmıştır.
- III. Sovyetler Birliği TBMM'nin varlığını tanımıştır.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I B) I ve II C) II ve III D) I, II ve III

26. İkinci İnönü Savaşı sonucunda yaşanan gelişmelerden bazıları şunlardır:

- O güne kadar Yunanistan'ın arkasında olan İngiltere, tutumunu değiştirmeye başlamış; hemen sonrasında İtilaf Devletleri savaşta tarafsız olduklarına dair bir bildiri yayımlamıştır.
- Fransa, TBMM Hükûmeti'ni fiilen tanımıştır ve hükûmetin temsilcileriyle görüşmeye başlamıştır.
- Halkın TBMM Hükûmeti ve ordusuna olan güveni artmış, Millî Mücadele ruhu pekişmiştir.
- İtalya, Anadolu'dan kademeli olarak çekilmeye başlamıştır.

Bu bilgilerden hareketle,

- I. İtilaf Devletleri arasında görüş ayrılıkları yaşanmaya başlamıştır.
- II. Yunanistan, barış antlaşması istemek zorunda kalmıştır.
- III. TBMM'nin ulusal ve uluslararası saygınlığı artmıştır.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve III D) I, II ve III

27. Millî Mücadele Dönemi'nde Türk kadını, işgallere karşı çeşitli dernekler kurmuş, mitingler düzenlemiş, yardım dernekleri kurarak ordu, göçmenler ve kimsesizler için yardımlar toplamış, cephane imalathanelerinde çalışmış, kağını kollarında cepheye erzak ve cephane taşımıştır.

Buna göre Millî Mücadele Dönemi'nde Türk kadınının yapmış olduğu faaliyetler ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Anadolu'daki azınlıkların haklarını savunmuşlardır.
- B) Cephe gerisinde faaliyetlerde bulunmuşlardır.
- C) Millî bilincin uyandırılması için çalışmışlardır.
- D) İşgallere karşı örgütlenmişlerdir.

28. Aşağıda Şevket Süreyya Aydemir'in "Tek Adam" adlı eserinden bir alıntı yapılmıştır:

"Mustafa Kemal, Erzurum Kongresi'ne katılmak üzere Sivas üzerinden Erzurum'a ulaştı. Mustafa Kemal'e padişahın saray başkatipliğinden memuriyetine son verildiği için İstanbul'a dönmesi bildirildi. Mustafa Kemal ise aynı gün görevlerinden ve askerlik görevinden istifa ettiğini bildirdi. Diğer bir deyişle "Sineyimillete döndü." Mustafa Kemal artık bir sivildir. Bu durumda Mustafa Kemal'in en büyük destekçisi Kâzım (Karabekir) Paşa olur. 'Emrinizdeyim paşam. Ben, subaylarım, erlerim, kolordum hepimiz emrinizdeyiz.' diyerek Mustafa Kemal'e bağlılığını bildirir. O an hem Mustafa Kemal'in hem de Millî Mücadele'nin tarihinde kader tayin edici bir andır."

Bu metne göre aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Kazım Karabekir, askeri görev ve yetkilerini Mustafa Kemal'e devretmiştir.
- B) Yaşanan gelişmeler nedeniyle Erzurum Kongresi toplanamamıştır.
- C) Mustafa Kemal'in liderlik özelliği ön plana çıkmıştır.
- D) Millî Mücadele süreci Erzurum'da başlamıştır.

29. 16 Mart 1921 tarihinde Sovyet Rusya ile TBMM Hükûmeti arasında imzalanan Moskova Antlaşması'nın,

- I. Sovyet Rusya, Misakımillî'yi tanıyacak ve kapitülasyonlardan vazgeçecektir.
- II. İki ülke arasında ticaretin serbest olması için gerekli tedbirler alınacaktır.
- III. Kars, Ardahan ve Artvin TBMM Hükûmeti'ne; Batum Gürcistan'a; Nahcivan Azerbaycan'a bırakılacaktır.

maddelerinden hangileri Sovyet Rusya'nın ekonomik çıkarlarından vazgeçtiğini gösterir?

- A) Yalnız I B) I ve II C) II ve III D) I, II ve III

30. Lozan Antlaşması'nın Osmanlı borçları ile ilgili olan hükmü şu şekildedir:

“Osmanlı Devleti'nin gelir kaynaklarını denetim altına alan Düyun-u Umumiye İdaresi kaldırıldı. Osmanlı borçları, Osmanlı Devleti'nin yıkılmasıyla ortaya çıkan yeni devletler ve Türkiye arasında paylaştırıldı. Borçların altın yerine kâğıt para ve Fransız frangıyla ödenmesi kararlaştırıldı.”

Buna göre aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Ekonomik bağımsızlığa ters düşen kurum kaldırılmıştır.
- B) Osmanlıdan kalan borçlar çözüme kavuşmuştur.
- C) Türk lirasının değeri korunmaya çalışılmıştır.
- D) Türkiye, dış borç yükünü hafifletmiştir.

31. Urfa'da Millî Mücadele'nin önde gelen isimlerinden olan Ali Saip Bey, “Kuvayımilliye Kumandanı Namık” imzasıyla Fransızlara şu uyarıda bulunmuştur:

“Asırlardan beri hür ve bağımsız yaşamış bir millet, istila ve esareti kabul edemez. Urfa'daki misafirliğinize daha fazla müsaade etmemize imkân yoktur. Antlaşmaya aykırı işgalinizi şiddetle reddeder, 24 saat içinde Urfa'yı terk ve tahliye etmediğiniz takdirde kesin hareketlere başvurulacağını ve dökülecek kanların sorumluluğunun size ait olacağını üzüntü ile bildiririz. Hristiyan vatandaşlarımızın her türlü hakkı korunacaktır. Urfa'yı boşaltmaya onay verdiğiniz takdirde sınırımızın dışına kadar serbestçe gidebileceğinizi temin ederiz.”

Buna göre Ali Saip Bey ile ilgili,

- I. Gayrimüslim halka güvence vermiştir.
- II. Bağımsızlık duygusuyla hareket etmiştir.
- III. Gerekirse savaşı göze alacağını vurgulamıştır.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III D) I, II ve III

32. 1921 Teşkilat-ı Esasiye Kanunu, Sivas'ta temelleri atılmış olan "Kuvayımilliyeyi etkin ve millî iradeyi hâkim kılmak" ilkesinin anayasal metin haline dönüştürülmesidir. Bunu sağlayan iradenin sahibi TBMM'dir.

Bu bilgide Teşkilat-ı Esasiye Kanunu ile ilgili aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Millî egemenlik ilkesini güvence altına aldığına
- B) Halkın temsilcileri tarafından yapıldığına
- C) Olağanüstü şartlar altında hazırlandığına
- D) Millî Mücadele'nin hazırlık döneminden izler taşıdığına

33. Mehmet Akif Ersoy, İstiklâl Marşı'nın yazıldığı o günleri şöyle anlatmaktadır:

“– İstiklâl Marşı... O günler, ne samimi ne heyecanlı günlerdi. O şiir, milletin o günkü heyecanının ifadesidir. Binbir facia karşısında bunalan ruhların, ızdıraplar içinde kurtuluş dakikalarını beklediği bir zamanda yazılan o marş, o günlerin bir hatırasıdır. O şiir, bir daha yazılamaz. Onu kimse yazamaz. Onu ben de yazamam. Onu yazmak için o günleri görmek, o günleri yaşamak lazım. O şiir artık benim değildir. O, milletin malıdır. Benim millete karşı en kıymetli hediyem budur. – Allah, bir daha bu millete İstiklâl Marşı yazdırmasin.”

Buna göre İstiklâl Marşı'nın yazıldığı dönemle ilgili;

- I. Ülkenin işgal altında olduğu,
- II. Millî Mücadele'nin sona erdiği,
- III. Türk halkının var olma mücadelesi verdiği,
- IV. Ulusal bağımsızlığın gerçekleştirildiği

çıkarımlarından hangileri yapılabilir?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve IV
- D) III ve IV

34. “İstiklal Marşı bizim inkılabımızı anlatır, inkılabımızın ruhunu anlatır. İstiklal davamızın anlatılması açısından da büyük manası olan mısralar vardır. Benim en beğendiğim yeri de burasıdır:

Hakkıdır, hür yaşamış bayrağımın hürriyet;

Hakkıdır, Hakk'a tapan milletimin istiklal

Benim bu milletten asla unutmamasını istediğim mısralar bunlardır. Hürriyet ve istiklal aşkı bu milletin ruhudur. Bu demektir ki efendiler Türk'ün hürriyetine dokunulamaz.”

Mustafa Kemal Atatürk

Bu sözleri ile Atatürk aşağıdakilerden hangisinin vazgeçilmez olduğunu vurgulamıştır?

- A) Eğitim ve öğretimde birliğin
- B) Akılcılık ve bilimselliğin
- C) Özgürlük ve bağımsızlığın
- D) Toplumsal eşitliğin

35. 20 Ocak 1921’de kabul edilen Teşkilat-ı Esasiye Kanunu’nun maddelerinden bazıları şunlardır:

- Egemenlik kayıtsız şartsız milletindir. Yönetim şekli, milletin geleceğini doğrudan kendisinin belirlemesi esasına dayanır.
- Yürütme gücü ve yasama yetkisi milletin tek ve gerçek temsilcisi olan Büyük Millet Meclisinde belirir ve toplanır.
- Büyük Millet Meclisi seçimleri iki yılda bir yapılır. Seçilen üyelerin üye kalma süresi iki yıldır.

Teşkilat-ı Esasiye Kanunu’nun bu maddelerine göre aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) Kişi hak ve özgürlükleri garanti altına alınmıştır.
- B) Büyük Millet Meclisinin görev süresi belirlenmiştir.
- C) Güçler birliği ilkesiyle meclisin yetkileri arttırılmıştır.
- D) Millet egemenliğine dayalı bir yönetim şekli benimsenmiştir.

36. 1921 yılının Temmuz ayları... Bunalımlı ve kaygı dolu günler... Yunan ordusu taarruza geçmiş, ordumuz kayıplar veriyor ve geri çekiliyordu. Durum bir ölüm kalım savaşı hâlini almıştı. Ama bu mücadeleyi yürütenler, sonunda galip geleceklerine öyle kalpten inanmışlardı ki yarının Türkiye’si için planlar dahi yapıyorlardı. “Memleketimizi gerçek hedefe ulaştırmak için iki orduya ihtiyaç vardır: Biri vatanın hayatını kurtaran asker ordusu, diğeri milletin geleceğini yoğuran irfan ordusu.” diyen Mustafa Kemal, millî ve çağdaş bir eğitim sistemiyle geleceğin aydınlık Türkiye’sinin temellerini atmak istiyordu. Bu nedenle milletin geleceğini şekillendirecek, modern ve güçlü bir ülke kuracak irfan ordusunun Ankara’da toplanması talimatını verdi.

Mustafa Kemal’in aşağıdaki sözlerinden hangisi bu metinde anlatılanları desteklemektedir?

- A) Eğitimidir ki bir milleti ya özgür, bağımsız, şanlı, yüksek bir topluluk hâlinde yaşatır ya da esaret ve sefaletle terk eder.
- B) Ben yaşayabilmek için mutlaka müstakil bir milletin evladı kalmalıyım. Bu sebeple millî bağımsızlık bence bir hayat meselesidir.
- C) Siyasi, askerî zaferler -ne kadar büyük olursa olsunlar- iktisadi zaferlerle desteklenmezse meydana gelen zaferler devamlı olamaz, az zamanda söner.
- D) Türklüğün unutulmuş büyük medeni vasfı ve büyük medeni kabiliyeti, bundan sonraki gelişimi ile geleceğin yüksek medeniyet ufkunda yeni bir güneş gibi doğacaktır.

37. Mudanya Ateşkes Antlaşması ile çatışmalar sona ermiş ve sıra barış antlaşması için yapılacak konferansa gelmişti. İtilaf Devletlerine göre konferansta Sevr Antlaşması görüşülecek ve bu antlaşma üzerinde bazı düzeltmeler yapılacaktı. Bu gerekçeyle İtilaf Devletleri konferansa Ankara Hükûmetinin yanında Sevr Antlaşması’na imza atan Osmanlı Hükûmetini de davet ettiler. İtilaf Devletleri, böylece Türk tarafını ikiye bölmeyi ve taraflar arasında çıkacak anlaşmazlıktan faydalanmayı planlıyorlardı. Bunun üzerine 1 Kasım 1922’de saltanatın kaldırılmasıyla Osmanlı Hükûmetinin varlığı resmen sona erdi. 20 Kasım 1922’de toplanan Lozan Konferansı’na TBMM Hükûmeti Türk milletin tek temsilcisi olarak katıldı.

Buna göre,

- I. Millî egemenlik yolunda önemli bir adım atılmıştır.
- II. Meclis, milletin menfaatlerini korumak için yargı yetkisini kullanmıştır.
- III. İtilaf Devletleri Türk tarafında ikilik çıkararak amaçlarına ulaşmaya çalışmışlardır.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) I, II ve III

38. Antep'te sayıca fazla olan Fransız askerî kuvvetleri karşısında sonuna kadar kahramanca direnen Şahin Bey şehit düştü. Bu olay üzerine Mustafa Kemal, Kılıç Ali Bey'i Antep savunması için görevlendirdi. Şehri kuşatan ve halkı aylarca aç ve susuz bırakan Fransızlara karşı Antepliler, on bir ay boyunca kahramanca direndi. Fransızlar, Antep'e ancak 9 Şubat 1921 tarihinde girebildi. Fransızlar, Batı Cephesi'nde Sakarya Savaşı'nın kazanılması ile savaşa son verip barış masasına oturmaya karar verdi. Güney Cephesi'ndeki savaş, Türkiye Büyük Millet Meclisi Hükûmetinin Fransa ile imzaladığı 20 Ekim 1921 tarihli Ankara Antlaşması ile sona erdi, Fransa işgal ettiği topraklardan çekildi ve Güney Cephesi kapandı.

Buna göre,

- I. TBMM, Güney Cephesi'nde siyasi başarı elde etmiştir.
- II. Mustafa Kemal, Güney Cephesi'ndeki direnişi teşkilatlandırmıştır.
- III. Batı Cephesi'nde kazanılan zafer, Fransa'yı politika değişikliğine zorlamıştır.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III D) I, II ve III

39. İsmet Bey Birinci İnönü Savaşı ile ilgili meclise şu telgrafı göndermiştir:

"Askerlerimiz bugün de aralıksız devam eden düşman taarruzlarını, bir an gerilemeksizin göğüslüyorlar; Yunanların ilerlemesine imkân bırakmıyorlardı. Şüphesiz ki ordumuz, bu taarruzlar karşısında ağır zayıat veriyor; ama canından aziz bildiği kutsal vatan topraklarını her ne pahasına olursa olsun müdafaa etmekten geri kalmıyordu. En nihayet tükenen, gücü kırılan düşman oldu. İki gündür devam eden taarruzlarından bir başarı elde edemediğini, edemeyeceğini anladı. Artık bu safhada onlar için yapılacak bir şey vardı: Geri çekilmek!"

Verilen bilgiye göre aşağıdaki çıkarımlardan hangisi yapılabilir?

- A) Millî Mücadele'nin askerî safhası sona ermiştir.
- B) Yunan ordusu Anadolu'yu boşaltma kararı almıştır.
- C) Başarılı bir savunma yapan Türk ordusu zafer kazanmıştır.
- D) Türk ordusu kısa sürede kayıplarını telafi etmiştir.